

VIOL – Casebeskrivelse

Bente Møller-Jensen, Adjunkt, Pædagoguddannelsen Vordingborg, UCSJ

Hvad var ideen med de konkrete undervisningsforløb?

Teknologien er blevet en del af de fleste menneskers hverdag, hvilket stiller krav til udvikling af pædagogers digitale kompetencer. Særligt inden for de udsatte grupper i samfundet kan der være behov for hjælp til at anvende og begå sig på de sociale medier som Facebook, hvor netværk kan skabes, styrkes og vedligeholdes. Sociale medier som Facebook kan for de socialt udsatte grupper opleves som et rum, der udstiller og understreger brugerens oplevelse af ikke at være anerkendt og inkluderet i "normalsamfundet". Pædagoger har set i det perspektiv en ny opgave i forhold til udviklingen af de udsatte brugergruppers digitale relations- og kommunikationskompetencer. Spørgsmålet er, hvordan denne opgave rent praktisk kan løses, samt hvilke etiske og personlige dilemmaer opgaven rejser.

De studerende på pædagoguddannelsen anvender alle pc og internet til at løse opgaver og holde sig orienteret om deres studie. Dette sker på UCSJs platform Fronter, hvor undervisningsplan, undervisningsmaterialer og opgaver kan tilgås og besvares. Platformen bliver ikke anvendt til kommunikation mellem de studerende ift. dialog mellem de studerende eller til spørgsmål fra de studerende til underviser, selvom der er en mulighed for dette. I starten af uddannelsen danner de studerende på eget initiativ Facebook-grupper for holdet, og det er i høj grad her, dialogen om uddannelsen foregår. I disse grupper er underviserne for det meste ikke medlemmer.

Den digitale dialog mellem de studerende og undervisere foregår mest som en mail-korrespondance mellem den enkelte studerende og den relevante underviser. Når de studerende arbejder i grupper om opgaver, er det oftest et enkelt medlem af gruppen som via mail kontakter underviser om spørgsmål til opgaven m.m. Dette er også tilfældet selvom jeg som underviser opfordrer til at sætte alle gruppens medlemmer på som modtagere af mailen, således at dialogen er med alle gruppens medlemmer.

Jeg har i undervisningsplanerne det sidste år indarbejdet links til materiale på andre platforme som fx Danskernes Akademi, DR1 podcast og organisationers hjemmesider med relevante undersøgelser, rapporter og undervisningsmaterialer. Dette for at gøre de studerende opmærksomme på den megen information og viden de kan hente gennem søgninger på internettet, samt en opfordring til at undersøge det øvrige materiale hjemmesiderne ligger inde med. Det er mit indtryk, ved spørgsmål på holdene – men altså ikke undersøgt empirisk - at de fleste studerende udelukkende læser det som jeg har opgivet, og ikke benytter muligheden for yderligere indhentning af viden.

Derudover har de studerende fået opgaver, hvor det materiale som de skulle anvende for besvarelsen af opgaven lå på forskellige hjemmesider, hvor de selv skulle gå på opdagelse, for at kunne indhente, redegøre for og forholde sig til forskellige perspektiver på opgavens problemstilling.

De studerende er blevet introduceret til digitale værktøjer som mind map, prezi og google doc og google drive. Det er mit indtryk, at et fåtal af de studerende benytter sig af disse værktøjer, fx i forbindelse med gruppearbejde og prøver, med mindre det er krævet.

I forbindelse med oprettelsen af facebookgrupper for holdene, hvor jeg som underviser er medlem af gruppen, har holdene givet udtryk for, at dialogen i grupperne forandre sig. Det som de særligt fremhæver, er, at indlægene bliver mindre personlige og mere studierelevante, hvilket alle holdene har givet udtryk for er en forbedring. Der har i en del af de grupper, som de selv har oprettet, været det som de benævner en rå tone, udspurgt om denne kommer de med eksempler på person-angreb, hvorfor de har ophørt med at poste indlæg i gruppen. De facebookgrupper som er oprettet i forbindelse med VIOL projektet har arbejdet med et mål for gruppen, samt et code of conduct. Jeg har som underviser været meget opmærksom i starten af gruppernes liv på, at sætte en tone som var i overensstemmelse med det aftalte, samt været hurtig til at poste indlæg i diskussioner, som potentielt kunne udvikle sig til konflikter.

Min samlede refleksion over de studerendes technological literacy er på baggrund af ovenstående erfaringer, at de studerendes kompetencer er meget spredte med hensyn til anvendelse af teknologien som et redskab i deres studie. Det er også min oplevelse, at en mindre gruppe af de studerende oplever kravet om anvendelse af forskellige teknologiske værktøjer, udover mail og word, som et frustrerende og ikke-meningsfuldt krav. Denne oplevelse har jeg også når det omhandler de institutioner, hvor de studerende er i praktik, hvormed de fastholdes i troen på, at det ikke er nødvendigt at erhverve sig digital dannelse udover mail, word og at kunne benytte borger.dk i forbindelse med deres arbejde som pædagoger. Mange af praktikinstitutionerne har desuden en politik om, at de ansatte ikke må være venner med unge/borgere/brugere på de sociale medier og kender ikke til at kunne indstille sin profil på Facebook, således at den kan benyttes både professionelt og privat.

Med hensyn til technological literacy i brugen af de sociale medier har en mindre del af de studerende en holdning til, at de ikke vil være på Facebook, da de opfatter relationer og netværk på dette medie som overfladiske, ligegyldige eller spild af tid. De studerende som er brugere af Facebook kan groft inddeles i tre grupper: 1) De som kigger ind en gang imellem, men aldrig eller sjældent selv poster noget, hverken indlæg, delinger eller likes. 2) De som bruger det med jævne mellemrum og 3) De som er meget aktive i grupper, selv poster opslag, kommenterer på andres indlæg og deler opslag. Det er også denne gruppe af studerende, som hurtigt og selvfølgelig søger venskab med mig som underviser, når jeg bliver medlem af holdets gruppe. Og det er også blandt denne gruppe, der har været studerende som har udarbejdet læringsmål om technological literacy for praktikken eller som har arbejdet med det som en problemstilling i en opgave.

Undervisningstilrettelæggelse og de studerendes læring – det skabte læringsmiljø

Specialiseringsforløbet strækker sig over uddannelsens 5., 6. og 7. semester. Det 5. semester er undervisning i specialiseringsretningen, herunder en undersøgelse af en pædagogisk aktivitet set fra

en valgt brugergruppes perspektiv. Det 6. semester er praktik og det 7. semester er prøver og dimission.

To principper har været lagt til grund for de læreprocesser der har været gennemgående for VIOL-undervisningen i forløbet:

- 1) Det eksemplariske princip – sammen med holdet at gøre det, som undervisningens teoridel handler om, fx oprette fb gruppe og beslutte en code of conduct for denne
- 2) Transfer – at kunne anvende viden fra undervisningen i en pædagogisk praksis, fx oprette en fb gruppe på en institution og sammen med deltagerne udarbejde en code of conduct.

Konkret har VIOL været inddraget i specialiseringsforløbet således:

- I. Specialiseringsholdet ”sættes” med et oplæg om de sociale medier og muligheden for at inddrage disse i det pædagogiske arbejde.
- II. Der oprettes en Facebook-gruppe for holdet, hvor både de studerende og underviser er medlemmer.
- III. Der udarbejdes en aftale for Facebookgruppens formål og for etik og adfærdsregler - en ”code of conduct”. Gruppen fungerer som et eksemplarisk læringsrum, hvor det private, det personlige og det professionelle afprøves og reflekteres i forhold til en pædagogisk praksis.
- IV. Undervejs i specialiseringsforløbet flettes anvendelsen af de sociale medier ind i undervisningen i forbindelse med teori og forskning om netværk, interventioner og etik. Der reflekteres over muligheden for en relation mellem pædagog og brugergruppen på Facebook, samt muligheden for som professionel at indgå i brugerens netværk.
- V. Ved afslutningen af 5. semester evalueres Facebookgruppen i forhold til det udarbejdede formål og etik samt betydningen af at underviserne var medlemmer af gruppen. Holdet beslutter på baggrund af evalueringen om Facebookgruppen skal fortsætte som den er, om underviserne skal udmeldes eller om den skal lukkes.
- VI. I 6. semester er holdet i praktik. Her er det muligt at medtage anvendelsen af digitale medier på praktikstedet, som ét af den studerendes læringsmål for praktikken.
- VII. I 7. semester er de studerende optaget af prøveforløb og kan i den forbindelse anvende indhentet empiri fra praktikken til en belysning af relevante pædagogiske problemstillinger.

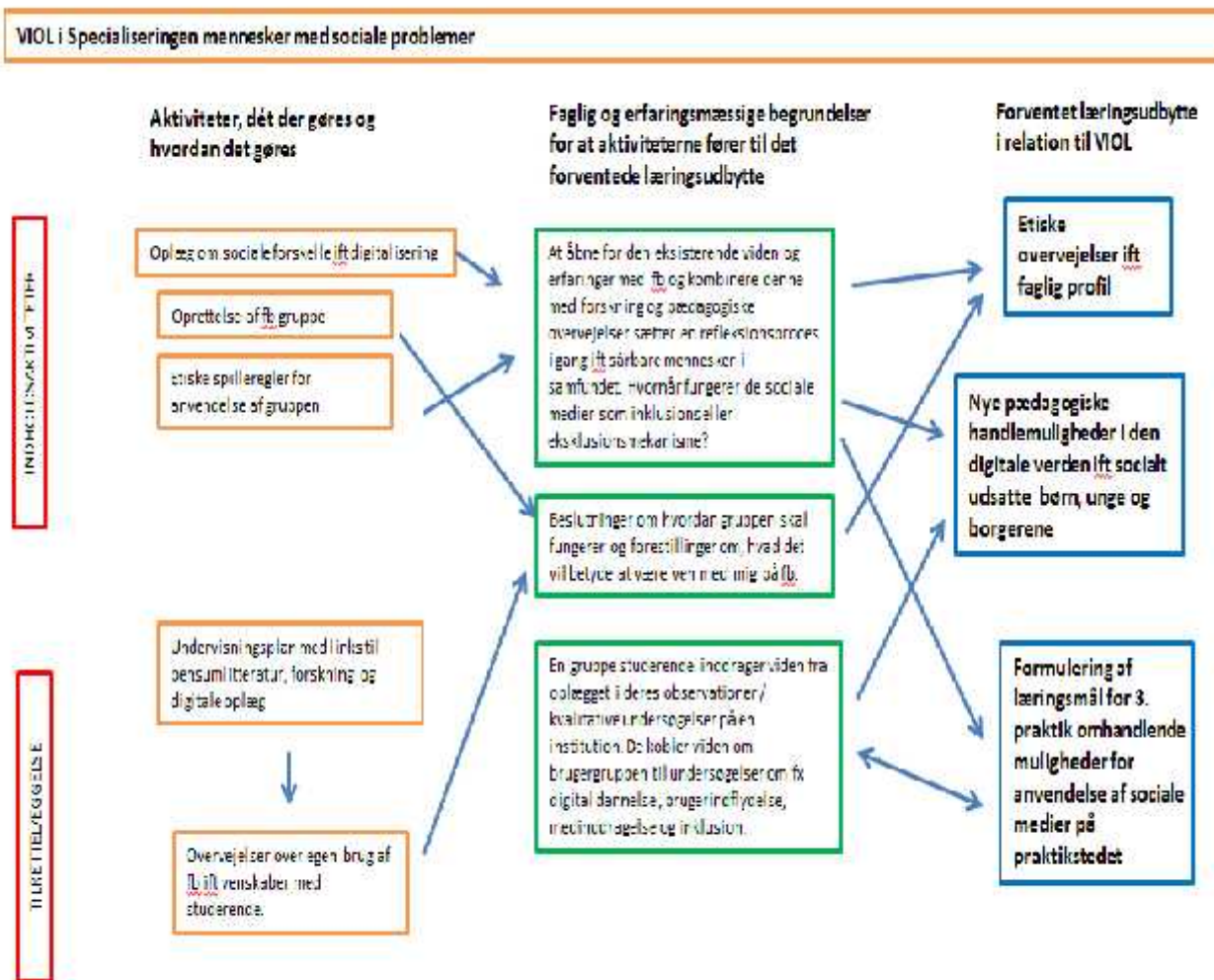
Læring og refleksion mellem de forskellige iterationer af de konkrete undervisningsforløb

Netop i disse dage afslutter jeg det første VIOL-hold. De har nu afleveret deres BA-rapporter, og jeg har været vejleder på en gruppe, som har undersøgt problemstillinger om sociale medier i det pædagogiske arbejde med udsatte børn og unge.

Forløbet fra 5. semester til 7. semester kan i den forbindelse ses som én iteration, men eftersom dette er det eneste hold, som på nuværende tidspunkt har gennemført forløbet fra 5. - 7.semester, giver det ikke et tilstrækkeligt grundlag at beskrive iteration på. Jeg vælger derfor at sætte fokus på

undervisningen i 5. semester, som vil mig mulighed for at beskrive egen læring og refleksioner mellem iterationer. VIOL er indgået i og blevet gennemført på specialiseringen på 2 hold på 2007 uddannelsen samt på 1 hold på 2014 uddannelsen. På 2014 uddannelsen starter specialiseringen på 3. semester, hvilket jeg dog i denne sammenhæng ikke anskuer som værende af betydning for målet med undervisningen.

Undervisningen på samtlige hold er bygget op efter nedenstående koncept, som blev udviklet i forbindelse med det første hold. Konceptet har dannet baggrund for evalueringer og videreudvikling af undervisningen for de efterfølgende hold.

I det følgende vil jeg beskrive mine egne refleksioner og læring set i forhold til de konkrete begivenheder som var planlagt og fandt sted i undervisningen som oplyst i punkterne I-V. Refleksioner og læring belyses ud fra læringsmålene om det eksemplariske princip og transfer.

I. Specialiseringsholdet "sættes" med et oplæg om de sociale medier og muligheden for at inddrage disse i det pædagogiske arbejde.

Jeg havde en antagelse om, at de studerende både havde et kendskab og en holdning til de sociale medier. Oplægget om de sociale medier blev derfor afrundet med en dialog på holdet, hvor de studerende erfaringer blev inddraget og de reflekterede disse til en anvendelse af de sociale medier i en pædagogisk praksis. Dette oplæg har på alle tre hold haft den effekt, at de studerende har taget udgangspunkt i deres egne erfaringer og oplevelser på Facebook, og kommet med mange eksempler, som de knyttede til oplæggets teoretiske og forskningsmæssige indhold, som de så anvendte til at reflektere over anvendelsen af Facebook i en pædagogisk praksis.

II. Der oprettes en Facebook-gruppe for holdet, hvor både de studerende og underviser er medlemmer.

Forslaget om oprettelsen af en ny Facebookgruppe for specialiseringen blev af alle tre hold modtaget med tøven. I den forbindelse oplevede jeg, at der var stor forskel på de studerendes tilgang til Facebook. På det første hold blev det klart for mig, at tilgangene i flere tilfælde var knyttet til følelsesmæssigt negative oplevelser, også fra den Facebookgruppe, som de studerende selv havde etableret i starten af studiet. Dette bevirkede, at jeg på de næste hold gjorde mere ud af min egen tilstedeværelse i gruppen i forhold til dens eksemplariske funktion, konkret ved at jeg på de efterfølgende hold stod for oprettelse, design og adgang.

III. Der udarbejdes en aftale for Facebookgruppens formål og for etik - en "code of conduct".

Gruppen fungerer som et eksemplarisk læringsrum, hvor det private, det personlige og det professionelle afprøves og reflekteres i forhold til en pædagogisk praksis. På det første hold foregik denne proces inde i selve Facebookgruppen, hvor studiegrupperne havde til opgave at udarbejde forslag til formål og etik som så blev postet på gruppens væg. Forslagene blev efterfølgende uddybet og debatteret på holdet, som konkluderede at de var enige om mål og etik. Men disse blev aldrig sammenfattet og lagt ind i den rubrik som Facebook tilbyder til beskrivelse af gruppen. Dermed gik både det eksemplariske princip og den umiddelbare mulighed for transfer tabt, og jeg manglede gode redskaber i forhold til evalueringen undervejs og ved afslutningen af 5. semester. På de to efterfølgende hold indarbejdede jeg derfor arbejdet med mål og etik som en proces helt fra starten af gruppen. På det sidste hold dokumenterede jeg desuden de studerendes arbejdsproces med billeder, som jeg lagde ind sammen med den på holdet udarbejdede beskrivelse af mål og etik.

IIIV. Undervejs i specialiseringsforløbet flettes anvendelsen af de sociale medier ind i undervisningen i forbindelse med teori og forskning om netværk, interventioner og etik.

Der reflekteres over muligheden for en relation mellem pædagog og brugergruppe på Facebook, samt muligheden for som professionel at indgå i brugerens netværk. På det første hold arbejdede jeg i den forbindelse med spørgsmålet, om det var muligt at oprette og anvende en professionel profil på Facebook og sammen med de studerende reflekterede jeg over betydningen af, at jeg var medlem af gruppen. Refleksionen blev foretaget både i forhold til de studerendes anvendelse af gruppen, set i forhold til andre grupper, som de var medlem af, og i forhold til min oplevelse af, at jeg nu anvendte det rum, som før udelukkende havde været privat, til nu også at indeholde en professionel dimension. Den fælles refleksion tilvejebragte tilkendegivelser fra de studerende, som var overraskende for mig. Der var enighed om, at dette var den bedst fungerende gruppe, som de var

medlem af, fordi min tilstedeværelse bevirkede, at de tænkte sig mere om inden de postede opslag. De oplevede, at jeg var garant for at beslutningerne om formål og etik blev efterlevet, og de var derfor ikke nervøse for at stille spørgsmål til, svare på eller komme med udsagn om undervisningen, opgaver eller forhold, som de var i tvivl om. De var desuden meget tilfredse med det høje faglige niveau i gruppen i forhold til links, artikler og relevant materiale som de delte med hinanden. Derudover oplevede de, at de var trygge i deres relation til mig, at de lærte mig bedre at kende og de fik en hurtig feedback fra mig, som løste evt. problemer, som de sad med. Min refleksion handlede om, at jeg ved at anvende Facebook professionelt, næsten var ophørt med at benytte den privat. Refleksionerne blev derefter anvendt eksemplarisk i forhold til en pædagogisk praksis, ud fra arbejds spørgsmål om hvilke opmærksomhedspunkter der nu var rejst i forhold til anvendelsen af Facebook på institutionen og/eller af pædagogen. På det efterfølgende hold anvendte jeg den samme refleksionsproces med enslydende tilbagemeldinger fra de studerende. Men min egen refleksion omhandlede, at jeg havde flyttet mig fra den position, hvor jeg ikke havde anvendt Facebook privat, til at jeg nu havde afprøvet rollen som professionel i en tilstrækkelig lang periode og dermed havde fundet frem til mine personlige afgrænsninger mellem det professionelle og det private, og derfor kunne benytte Facebook i begge sfærer. På det sidste hold, som i kraft af den nye pædagoguddannelse (2014) har et helt andet specialiseringsforløb, har denne refleksion endnu ikke fundet sted.

V. Ved afslutningen af 5. semester evalueres Facebookgruppen i forhold til formål og etik samt betydningen af at underviserne var medlemmer af gruppen.

Holdet beslutter på baggrund af evalueringen om Facebookgruppen skal fortsætte som den er, om underviserne skal udmeldes eller om den skal lukkes. Også her gør det sig gældende, at det tredje hold, som er på 2014 uddannelsen, har et andet forløb, og de derfor ikke er nået til denne fase. Derfor er dette punkt kun gældende for de to hold på 2007 uddannelsen. Denne evaluering af Facebookgruppen har på de to hold, hvor den er foretaget, ikke frembragt noget nyt i forhold til de refleksioner som blev foretaget i forbindelse med undervisningen i netværk, interventioner og etik. Der kan for mig at se være to forklaringer, som har betydning for dette. Den første kan være at de refleksioner der blev arbejdet med i undervisningen udtømte emnet i forhold til det eksemplariske princip og at der nu manglede en transfer, i form af en konkret afprøvning i en pædagogisk praksis. Den anden forklaring kan være, at de studerende nu skulle ud i deres tredje praktik, og derfor var orienteret mod de nye udfordringer. Dog var de studerende på begge hold fuldstændig enige i, at gruppen skulle fortsætte og at jeg stadig skulle være medlem. Dette begrundede de med, at de nu kun ville mødes på studiedagene, hvorfor Facebookgruppen ville blive et vigtigt forum for kommunikation om udfordringer og oplevelser i praktikken. I forbindelse med kommunikationen på Facebook om oplevelser i praktikken, gik det op for mig, at det nu blev nødvendigt at indgå en aftale om, hvad der her kunne skrives om en institution, hvorfor jeg bragte teorier fra undervisningen i etik på banen.

Selvom jeg som underviser skulle følge holdet både i forhold til godkendelse af læringsmål, som underviser på studiedage og på besøg på deres praktiksteder, mente de, at min tilstedeværelse i gruppen var en tryghedsfaktor i forhold til deres uddannelse, som de gerne ville bevare. Da jeg tog emnet op på det første hold, var jeg overrasket over den betydning, som kontakten med mig på

Facebook havde for dem. Jeg havde forud for evalueringen forestillet mig, at de ville ønske jeg udmeldte mig af gruppen, for nu havde de i et helt semester været overvåget og bedømt af mig i forhold til deres kommunikative og studiemæssige kompetencer. Positivt kan jeg tilskrive ønsket om min fortsatte tilstedeværelse, at de studerende har oplevet mig som støttende og vejledende i forhold til deres studie og dermed kvalificeret dette. Den negative tilskrivning kan omhandle en afhængighed af min anerkendelse, som ikke er udviklende i forhold til selvstændighed og selvværd. Set i perspektivet af de sociale medier som et relationelt rum, kan en tredje tilskrivning komme i spil; at de studerende her oplever at mødes med deres underviser, hvilket modsvarer den kritik de ofte fremfører i forbindelse med antallet af ugentlige lektioner. De oplever med andre ord at de igennem facebookgruppen får flere lektioner.

Mål: Udvikling af metoder til oprettelse og anvendelse af faglige profiler i de sociale rum som brugerne/børnene benytter: Facebook, Arto m.m.

Arto har ikke været i spil for de studerende som har været i praktik på døgninstitutioner for børn og unge. Alle anvender i et eller andet omfang Facebook. Mht. Facebook er det ikke muligt at oprette mere end én profil, så en særskilt faglig profil er ikke en mulighed. De studerende skal derfor være opmærksomme på at anvende de indstillinger som gør det muligt at bestemme hvilke af deres "venner" som har adgang til deres opdateringer etc.

Mål: Tværfagligt og tvær-institutionelt udviklingsprojekt. Projektet udvikles i tæt samarbejde med praksisfeltet:

De studerende melder tilbage fra praksisfelter, at pædagogerne enten ikke er brugere af de sociale medier (Facebook) eller at de har en holdning om, at de udelukkende anvender mediet i deres private liv. Én studerende er dog lykkedes med at oprette en Facebook-gruppe for brugere af institutionen (et værested). Hun oplever, at brugerne er meget glade for gruppen, som de er aktive i, men at ingen i personalegruppen ville overtage hendes arbejde med denne. Hun har derfor videregivet opgaven til den næste studerende.

Mål: Teknologien og teknikken påvirker de unges hverdag og dermed også den pædagogiske relation. Hvilke nye fordringer stiller den digitale udvikling til pædagogernes innovative kompetencer?

Introduktionen til "code of conduct" har givet mening for de studerende, som har udtalt, at den gruppe som holdet har oprettet med underviser på Facebook, var velfungerende i forhold til den gruppe som de selv oprettede ved starten på uddannelse. Gruppen som blev oprettet med en aftale om internet-adfærd adskilte sig ved en god omgangstone, hjælpsomhed med hensyn til studiet og en hurtig kontakt til underviser. De studerende oplever ikke at undervisers tilstedeværelse har begrænset dem, men at den har været hjælpsom. De er opmærksomme på praksisfeltets tilbageholdenhed ift. anvendelsen og inddragelsen af ny teknologi i det pædagogiske arbejde. Men de deler også praksisfeltets forbehold omkring de sociale medier og de etiske udfordringer der er forbundet hermed.

Mål: Projekt med observationer og interviews på døgninstitution. Refleksioner og resultater inddrages i undervisningen. Ethiske og lovgivningsmæssige aspekter danner derefter rammen om workshop hvor de studerende udvikler egen faglig profil.

Det har ikke været muligt at gennemføre dette mål, da der ikke har været interesse i praksisfeltet for et arbejde med de sociale medier.

Mål: Udvikling af digital relations- og kommunikations-kompetence.

Dette har indgået i undervisningen og været afprøvet i holdenes Facebook-grupper. ”Code og conduct” har vist sig at danne en meningsfuld ramme for kommunikationen i gruppen. Dette kan med fordel evalueres på holdet.

En gruppe studerende inddrager viden fra oplægget i deres observationer på en institution. De kobler kommunalvalget til en digital læringsproces for brugerne, som for første gang stemte til et valg. Digital dannelse som en vej til brugerindflydelse, medinddragelse og inklusion.

Tværgående diskussion af de samlede undervisningsaktiviteter og deres kobling mellem antagelser, de studerendes læring og egen læring i relation til ’velfærdsteknologisk literacy.

Udgangspunktet for undervisningsforløbet var, sammen med de studerende på pædagoguddannelsen, at undersøge pædagogers opgave i forhold til udviklingen af udsatte brugergrupperes digitale relations- og kommunikationskompetencer, samt hvilke etiske og personlige dilemmaer denne opgave rejser.

De tre undervisningsforløb, som i det ovenstående er blevet præsenteret, var alle eksemplariske, i det de studerende blev inviteret til, at anvende den til holdet oprettede Facebookgruppe som et rum for refleksion over kommunikative kompetencer og etiske dilemmaer set i forhold til en pædagogisk praksis.

De studerendes digitale kompetencer var som antaget meget spredte, lige fra de som kun med deres pc benytter sig af mail og fronter, til de som dagligt bruger deres smartphones, tablets og laptops til at opsøge internettets uendelige udbud af muligheder. Antagelsen om at de alle ville være på Facebook viste sig at være forkert. En mindre del af de studerende havde af enten ideologiske eller følelsesmæssige årsager fravalgt de sociale medier. Med oprettelsen af en facebookgruppe for holdet, hvor underviser var medlem og hvor gruppen blev oprettet i en proces med udarbejdelse af mål og etik, meldte alle studerende sig ind.

Forløbet havde som mål at få de studerende til at reflektere over anvendelsen af sociale medier i en pædagogisk praksis gennem en præsentation af teorier, forskning og egen eksemplarisk anvendelse, hvor underviser kunne sidestilles med pædagogen på en institution og den studerende med brugeren. I den forbindelse blev der i undervisningen sat fokus på forhold som netværk, etik og intervention set i et brugerperspektiv, hvor facebookgruppen udgjorde det eksemplariske eksempel med transfer til den kommende praktik. De studerende var optaget af emnet i forhold til de

eksklusionsmekanismer som tydeligt fremstår når individet mangler digitale kompetencer. Men de fleste havde forbehold i forhold til selv at skulle være professionelle på Facebook. Forbeholdene blev begrundet med:

aldrig at have fri fra arbejde
brugere/borgere kommer for tæt på ens privatliv
Facebook er et overfladisk medie og bibringer ikke brugerne/borgerne de nære relationer, som de havde behov for.

Som underviser reflekterer jeg afslutningsvis over, hvordan det kan være, at de fleste studerende ikke så sammenhængen mellem det, som jeg gennem Facebookgruppen gav til dem, og som de oplevede som en kvalificering af deres egen læring, og det de selv tilsvarende kunne give de brugere/borgere, de skal arbejde med.

Mit bud på mulige forklaringer omhandler her målene med undervisningen i forhold til det eksemplariske princip og transfer til egen pædagogisk praksis.

I en undervisningssammenhæng, hvor jeg påtog mig ansvaret for mål og etik i kommunikationen på Facebook, kom de studerende ikke selv på banen med hensyn til ansvaret for gruppens liv.

Det lykkedes ikke for mig at få italesat sammenhængen, med mig som eksemplet på pædagogen, og dem som eksemplet på brugeren/borgeren, tydeligt nok. Jeg inddrog de sociale medier i andre temaer (intervention, etik og netværk), hvor det havde relevans, men det skulle måske have været et helt særskilt tema, så det kunne stå tydeligt frem og få mere vægt.

Mange institutioner (og pædagoger) har den holdning, at Facebook er et overfladisk eller farligt medie, som det er bedst at holde afstand fra. Brugere/borgerne har brug for fysiske relationer i det virkelige liv (IRL), og det er denne form for relationer, som de i deres pædagogiske praksis skal hjælpe brugeren/borgeren til at danne og mestre. De studerende, som på 5. semester har været i to praktikforløb, har ureflekteret taget denne holdning til sig som sand.

Men jeg vil dog afslutningsvis tillade mig også at præsentere den gode historie, der hvor målene for undervisningen om det eksemplariske princip og transfer gik op i en højere enhed og bibragte de studerende oplevelsen af at give en brugergruppe medindflydelse. Det handler om den opgave, som de studerende var stillet i forhold til at indhente observationer og kvalitative interviews om pædagogiske aktiviteter set i et brugerperspektiv. I denne fortælling indgår kommunalvalget og digitale kompetencer for en gruppe af psykisk syge unge på en institution. Studiegruppen satte sig som mål at undersøge, hvordan institutionen hjalp de unge til at benytte sig af deres demokratiske rettighed og pligt i forbindelse med at stemme til kommunalvalget. De opdagede, at det slet ikke var et emne, som pædagogerne drøftede med borgerne. De tog derfor emnet op, anvendte internettet til sammen med borgerne at finde ud af hvem der var på valg, og dernæst hvad de forskellige politikere stod for, ved at gå ind på deres respektive Facebookprofiler og følge med i debatterne der. Mange af borgerne havde angst for offentlige og ukendte rum, så de studerende viste dem på google earth, hvor stemmelokalene lå, og tog efterfølgende med dem derhen på besøg. På selve valgdagen tog de med borgerne til stemmelokalene, for samtlige borgere var det første gang de stemte. De udtalte alle til de studerende, at de ikke havde stemt før, fordi de ikke havde troet, at de havde

noget, at skulle have sagt, at de aldrig havde forstået, hvordan politik havde noget med dem at gøre, samt at de ikke kunne overskue at tage hen et sted, som de ikke på forhånd kendte.

En sådan undervisererfaring bestyrker mig i opfattelsen af, hvor vigtigt det er at inddrage velfærdsteknologisk literacy i pædagoguddannelsen, samt at den velfærdsteknologiske literacy i første omgang i undervisningen eksemplarisk skal rettes mod de studerende selv for en transfer til institutionernes pædagogiske praksis.